

MENTOR

LIST ZA SREDNJEŠOL-
SKO DIJASTVO. URE
JUJE DR. ANT. BREZNIK
LETNIK VI. ZA L. 19¹³/₁₄

ST: 9.

VSEBINA:

Beseda na pot v počitnice. (Ksaver Meško)	153—157
Āsiška soneta. (Bogumil Gorenjko)	158
Na Kalvariji. (Pesem.) (Bogumil Gorenjko)	158
Kroparček. (P. Bohinjec)	159—161
Alžir. (Potopisna črtica.) (Prof. dr. Ivan Knific)	161—165
Otožnost. (Pesem.) (Leop. Turšič)	165
Zimska noč. (Pesem.) (Fr. Žalko)	165
Sofoklejev Filoktet. (Prof. Fr. Omerza.) (Dalje)	165—167
Med apeninskim in balkanskim polotokom. (Dr. J. Samsa)	168—169
Droblj	170—172

Izhaja v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano prvega dne v mesecu in stane za dijake 2 K, za druge naročnike 4 K na leto.

MENTOR

LETNIK VI.

JUNIJ 1914.

ZVEZEK 9.

BESEDA NA POT V POČITNICE.

KSAVER MEŠKO.

Počitnice — zlat čas! A zdi se mi, da ne boste nobenih poznejših preživeli tako radostno, tako brezskrbno, kakor jih sedaj, v dijaških letih.

Že zadnji šolski dnevi, ali niso kakor večer pred velikim praznikom? Svečano je v duši — seve, če si je z resnim delom zaslužila odpočitek — radostneje, ponosneje se dviga glava, živeje bliskajo oči. Ko gledam kdaj mladino pred počitnicami, se ne morem otresti onih svetopisemskih besed: »Povzdignite svoje glave in pogledjte, zakaj vaše zveličanje je blizu.«

Zgodovina nam pripoveduje: Ko se je Rihard »z levjim srcem« leta 1194. vrnil iz avstrijsko-nemškega jetništva na Angležsko, je bila prva njegova pot v Canterbury, na grob sv. Tomaža Becketa, da tam moli in se zahvali za rešitev. Se Vam li ne zdi to istotako krasno kakor nadčloveška dejanja njegovega levjega poguma? Meni vsaj se zdi ta čin čudovito lepo izpričevalo njegove viteške plemenitosti. — Ne pravim, da greste tudi Vi iz jetništva. Ne bomo tudi zahtevali od Vas, da greste na daljno božjo pot — če pa poromate, ne bo škoda! A vsaj eno storite: Pri sklepnih službi božji dvignite srce in duha k Njemu, ki se mu spodobi vsa čast in hvala za vse, kar smo

dosegli tekom leta, za vse, kar imamo in kar smo.

Nikar pa naj ne bode Vaša pot v počitnice pot v deželo Lotofagov. Nikar ne pozabite v počitnicah sami nase, ne na svet, ne na delo in na knjige.

Ena največjih Vaših nalog in skrbi v počitnicah bodi notranje delo: oplemenitev misli, poglobitev duše.

A za vsako delo je treba trdne volje. Čim težje je naše opravilo, tem krepkejšo voljo nam je treba, da ga izvedemo. A kateri popravek je težji — in kateri obenem važnejši? — od dela, umetniškega dela na naši notranjosti, na našem srcu, naši duši, našem mišljenju, na razvitku in izpopolnjenju vsega, kar je dobrega in svetega v nas?

Zato krepite voljo! Zmagujte sami sebe!

Pred vsem si natanko določite dnevni red! Laže si zdaj uredite in razporedite svoje posle po svoji volji nego pozneje, ko boste v službah. Tedaj bodo določevali dostikrat drugi, Vi boste molčali in ubogali. A zdaj ste svoji gospodje.

Dvojno korist imate od modro določene razporedbe časa: Navadite se reda in rednega dela za poznejša leta in časa

ne tratite z nepotrebnim, neodločnim pre-mišljevanjem: »Kaj naj storim? Kaj naj opustim?« in z omahovanjem: »Kaj naj počnem najpoprej, kaj pozneje?«

O ljubeznivem, do smrti delavnem Walter Scottu beremo: Ob vseh obveznostih in skrbeh, ki jih je imel kot družinski oče in kot lord, čigar dom je bil širom odprt vsemu svetu, je mogel ustvariti toliko nesmrtnih del, ker je imel ves dnevni čas natančno in modro razdeljen.

Storite istotako!

Nikar ne bodite bratje Leona Plo-szowskega, žalostnega junaka globokega Sienkiewiczzevega romana »Brez dogme«. Pri vsaki stvari premišluje in omahuje tako dolgo, da je gotovo ne izvrši ali pa jo stori napačno. Tako uniči one, ki jih je usoda porinila na pot njegovega življenja in bi naj šli roko v roki z njim skozi življenje, v sreči in tihem miru. Uniči pa tudi sebe. Pravi sicer: »To je slovanska slabost. Vsi Slovani smo taki.« Izgovor in zagovor leži za onega, ki ga potrebuje in

ALŽIR.

Krepite si voljo s tem, da se med počitnicami prostovoljno odrečete kaki udobnosti, ki se ji med letom morate, prisiljeni po razmerah ali od predstojnikov. Začnite takoj zjutraj! Spali bi še kdaj kake pol ure, dasi nišče ravno potrebni, le tako malo iz lenobe. Pa si porecite: »Ravno ne! Baš danes vstanem!« In vstanite! Primito slabejšega, omehkuženega človeka v sebi z močjo jake volje in ga vrzite iz postelje. Ko se premagate enkrat, dvakrat, se dvigne Vaša samozavest, moralna moč raste. Ste že na poti v višino! Z vsakim dnevom Vam bo zmağa lažja. In z vsakim dnevom bo lepša, veselejša.

išče, pač ob poti. Treba ga je samo pobrati! — Kdo pravi, da vsi Slovani moramo biti taki, moramo? Kdo sme, kdo upa to trditi? Mislim, da nihče, ne na nebu, ne na zemlji.

Obračunajmo enkrat za vselej s takimi »slovanskimi znaki«! Temeljito obračunajmo! Zakaj gre nam za eksistenco!

Ko vstanete na vse zgodaj, pa vun v prirodo božjo, v poezijo prirode, v zdravje mladega jutra.

So li pesniki med Vami? A kaj vprašam! Vsako mlado srce je nekoliko pesnika. A glejte, v počitnicah stojite jutro za jutrom ob viru poezije. Največja pesnica

je resničnost. Resničnost pa lahko v gotovih mejah istovetimo s naravo. Ta nam kaže in nuja poezijo neposredno in neizkvarjeno kakor nihče drugi. Kaj so vse knjige, pisane s še tako žgočo poezijo, v primeri s poezijo narave? In kaj vse slike, slikane s še tako živimi barvami, v primeri s pestro, blestečo njeno krasoto? In kakor dá marsikateri umetnik svoje najlepše in najboljše v prvih svojih delih, tako narava: najlepšo poezijo nam nudi zjutraj. In najbolj deviška je poezija jutra. Boste li to zaspali? Ne! Vun! Glejte, jutro samo je kakor krasen psalm; psalmi postanejo Vaše misli; v visokih, najlepših akordih psalmodira Vaše srce . . .

A kam?

Omenil bi danes le eno pot — pot v cerkev. Ne pozabite te! Dobro bo za Vas, če jo redno hodite, za Vaš značaj, Vaše srce, Vašo voljo. Dobro tudi za druge, ker jim dajete lep zgled. Blagoslovljena Vam bo!

Veselilo me je, ko mi je pred malo leti pisal prijatelj o mladem našem literatu-vseučiliščniku: »Vsak dan je pri sveti maši, z izpodbudno pobožnostjo.« Visoko je poskočila s tem pri meni cena mladega moža.

Seve, da morete zarana vstati, je treba, da greste zgodaj ali vsaj pravočasno spat. Mladó telo potrebuje gotovo mero počitka in spanja. Ne ostajajte predolgo v noč pokonci, v počitnicah posebno ne. Ne posedajte zvečer do poznih ur po krčmah. Ne postanite že v mladih dneh cvičkarji, ljudje, ki jim je cviček, pitje, alfa in omega življenja. Kako žalostne figure so ti ljudje, kamor se obrnejo in denejo: v službi, v družbi, v družini.

Krepite si voljo posebno glede pitja! Res, resin žal, tudi mi smo grešili glede tega v dijaških letih, posebno v počitnicah. Mea culpa, mea maxima culpa! A kakšno yzgojo smo imeli mi? V šoli se nam je reklo, da pod kaznijo karcerja ne smemo ostati čez

»hora legalis« na ulici in ne v gostilnah, ki so nam bile v določenem številu zadnji dve leti dovoljene, a o kakem pouku glede alkohola in o zlih njegovih posledicah nismo slišali nikoli ničesar. Na naš ponos, na lastno spoštovanje tudi ni nihče mnogo apeliral, ne ga budil. Mladinskih listov nismo imeli nikakih. Pač je zašla ona leta, moja zadnja na gimnaziji, med naše vrste »Vesna«. A kakšna je bila! O plesih je poročala in prodajala neko filozofijo v meglenih besedah. A najtemeljiteje zagrešeno je, če hoče kdo vzgajati mladino z meglenim, brezsočnim govorjenjem, z visokimi frazami, ki jih mlada srca napačno umevajo.

ALŽIR: GUVERNERJEVA PALAČA.

Dandanes ste v tem oziru srečni, dijak in druga mladina. Mladinskih listov imamo lepo število. In kar je več: dobrih! (»Mentor«, »Zora«, »Mladost«, »Naš dom« in tako dalje.)

Dvojno je naše največje gorje: alkohol in Amerika. Glavni korenini obojega zla pa sta: nevednost in slabost volje. Naloga nas vseh je, da ti in druge korenine poizkusimo izrjavati. Storite tudi Vi, kar in kolikor morete. Pri sebi in pri drugih! Dajajte lep vzgled in poučujte!

Ne ponižujte se pred ljudstvom s pijančevanjem, s pijanostjo. Vi bi naj bili luč! A kako žalostno je, če »postane luč tema«!

Kdaj je Aleksander sovražil in zaničeval očeta Filipa? Ali ne, ko ga je videl pijanega? Ob poroki Filipa s Kleopatro leta 336. je bilo to. Tako je mrzel tedaj sin očeta, da mu je vrgel čašo v glavo. Filip se je dvignil, da drzneža kaznuje. A vino ga je vrglo na tla. Tedaj se mu je Aleksander rogal z žgočo ironijo in z bolestnim zaničevanjem. »Glejte moža, ki se napravlja v Azijo, da jo podjarmi! Pa ne more priti od stola do stola!«

Tako je govoril o pijanem očetu in tako se je vedel proti njemu mladenič, ki je svojo mater tako cenil in ljubil, da je še zadnja leta življenja, najmočnejši vladar sveta, ko jo je Antipater v pismu za pis-

TANGER.

mom pri njem tožaril, o njej v ljubezni in slovesno izjavil: »Antipater ne ve, da ena sama solza materina izbrise deset tisoč takih pisem!«

A ko se je vdal sam alkoholu, je tepal svojo slavo, je moril svoje prijatelje. Kaj mu je pomagalo, če potem tri dni ni maral jesti in je jokal kakor dete ter venomer klical Klitosa? Oživil ga s tem ni!

Marsikaka zabloda v pijanosti ali pol-pijanosti vtisne človeku sramotni pečat za vse življenje. Nikoli več ga ni mogoče izbrisati.

Čuvajte se! Bodite luči, bodite ljudstvu zgled!

In učitelji mu bodite! Krepite voljo ljudstva! — Amerika je naša rana, izseljevanje naša jetika. Ali bo res razjedla ves narod? Proti jetiki je treba pouka. Istotako proti izseljevanju.

Pokažite našim ljudem Ameriko v pravi luči, mačeho, ki naše otroke le izrablja, moloha, ki naše sinove in hčere požira. In pokažite jim lepoto domovine! Zbujajte v srcih ljubezen do doma. Ko je moral Walter Scott v svoji boleznini na povelje zdravnikov na jug in je prepotoval Italijo in živel nekaj časa v rajski okolici Napolja, je dejal: »Mnogo lepega sem videl, a nikjer ničesar tako krasnega, kakor je moj grad. Tam hočem umreti!« In se je vrnil in je umrl na gradu Abbotsfordu, sezidanem povsem v slogu srednjega veka, ki ga je Scott tako ljubil in tako čudovito lepo slikal. Hvaležni narod pa je grad kupil in ga podaril obitelji velikega, po nesreči obubožanega pokojnika.

Ne tajim, kar trde: Zemlja ne more vseh rediti! A to mislim: Če ne en kraj domovine, pa drug! Naši ljudje dreve trumoma v Ameriko, doma pa kmet nima hlapcev, nima delavcev. Že res: Gospodarske razmere, življenjski pogoji silijo ljudi od doma. Toda še več pa jih vabi ali naravnost požene čez morje slabost značaja in

volje, naša slovenska površnost. Naš človek proda dom, kakor bi si pipo prižgal! Doma se ne upa lotiti boja za življenje, premalo je volje, preslabotna je. Amerika ne vpraša: »Boš? Hočeš?« Samo zapoveduje: »Moraš!« Čemu si ne bi ljudje sami rekli doma: »Moram!« Za to pa je treba seve spoznanja in moči.

Opirajte jim oči, podžigajte pogum, krepite voljo! Razplamtite jim srca in duše!

In knjig ne pozabite povsem!

Spet pravim: Jezikov se učite! Iz dveh vzrokov: Rabili jih boste v življenju in prostejši boste postali po njih. Če bi med

nami vsaj polovica brala in govorila francosko, bi se kmalu emancipirali nemškega duha, ki smo zdaj prepojeni z njim.

In berite!

Če komu, bi želel naši mladini, da bi brala le knjige, ki je človeku ob njih, da mora poklekniti in skleniti roke kakor ob molitvi. Nimamo jih mnogo v našem jeziku. Mi smo kakor ničemurne ženske — za modo hlastamo, pozabimo pa na dobro in lepo. Kar Francozi in Nemci puščajo že v nemar, po tem segamo mi z obema rokama. In se veselimo kakor otroci, češ: »Ameriko smo našli!« Pa je nismo!

Nekatera dela iz svetovnega slovstva sem Vam nasvetoval prejšnja leta. Danes bi Vam eno: Smiles »Der Charakter«. Kupite si vsi to lepo delo.¹ Če daste komu kako vezilo, dajte to knjigo. Res, deloma veje iz nje protestantski odnosno anglikanski duh. Tudi prevajalec pokvari tu in tam kaj — Nемец se pač glede resnosti sodbe, glede globokosti in teže misli ne more meriti z Angležem. Tako n. pr. zagovarja Berangerja proti Smilesu, onega Berangerja, ki pravi celo Scherr (»Geschichte der Weltliteratur«) o njem: »Ja, es dürfte kaum einer Entschuldigung bedürfen, wenn ich sage, daß Frankreichs nationalster Dichter zugleich ein nationales Unglück gewesen sei.« A zaradi mnogih biserov abstrahirajmo ta mesta. Če se nam zdi ta ali ona misel n. pr. o Lutru — a tudi Luter je bil človek in je potemtakem imel tudi nekaj dobrega v sebi — če se nam torej zdi kaka misel bolj tuja in neobičajna, obrnimo list! Druge strani bodo govorile tem mogočnejše našim srcem in dušam.

¹ Lepa je izdaja v Hendelovi zbirki (Bibliothek der Gesamtliteratur št. 756—759) z zbirko pisateljevo, življenjepisom in lepim uvodom. Tudi v Reclamovi zbirki dobite št. 2992—2994.

Meni je žal, da nisem bral take ali slične knjige pred leti. Razvil bi se bil v boljšega človeka!

Berite vsak dan četrt ure v tem »Značaju«. Nosite knjižico vedno s seboj na počitniških potih. Sedete kje v senco. Potegnite jo iz žepa! Odprite! Berite! Razmišljajte!

Dolga galerija velikih mož in ženâ

BOTANIČNI VRT V ALZIRU.

pojde tako te počitnice mimo Vaših duš. Njih čednosti Vam pokaže pisatelj, da jih posnemate, njih napake (n. pr. pijančevanje Burnsovo), v svarilo Vam.

»Slab prerok!« mi poročite, če se ne vrnete čez dva, tri mesece v mesto boljši, bolj očiščeni v mislih, v hotenju, s krepkejšo voljo. In najsi tudi le za noto. Dovolj! Zakaj vsak korak k dobremu, k boljšemu, je veliko delo . . .

Bog z Vami!

ASIŠKA SONETA.

BOGUMIL GORENJKO.

Pridi in hodi za menoj!

MAT. XIX. 21.

Mladenič stopi k Njemu ter mu reče:
 »Kaj naj storim, da tvoj bom vreden svat?«
 »Spolnuj zapovedi! — A da zaklad
 imel v nebesih bodeš sreče večje,

prodaj in vse razdeli med trpeče
 in hodi za menoj kot dragi brat!
 Mladenič pa je bil zelo bogat
 in tožen šel je proč od prave sreče. —

O srce, srce, daj, na vse pozabi,
 za klicem pojdi, ki ljubô te vabi,
 saj nisi tu, saj nisi tu doma!

Poglej jih zvezde zlate vrh neba;
 one se spletejo v predrag ti venec,
 če bodeš Križanega zvest učenec.

Iščite najprej božjega kraljestva.

LUK. XII. 31.

Poglejte drobne ptičice neba:
 ne sejejo, ne žanjejo v dobravi,
 nobena zrna v žitnico ne spravi,
 in vsega jim nebeški Oče da.

Poglejte bele lilije polja:
 ne predejo, ne šivajo v planjavi,
 pa niti Salomon v vsej svoji slavi
 oblečen ni bil kakor lilija. —

Na rokah, nogah, strani svete rane
 je šel čez cvetne umbrijske poljane
 asiški revež v srcu ves bogat:

pozdravljale so ga iz grmov ptice,
 ustavljale ob stezi ga cvetlice,
 bilâ mu trata sestra, solnce brat.

NA KALVARIJI.

BOGUMIL GORENJKO.

Ko bom povišan, potegnem vse
k sebi!

JAN. XII. 32.

»Zakaj si me zapustil, o moj Bog!
 Tako umira večni božji Sin;
 pustili vsi so ga sred bolečin,
 od tuže legel mrak je naokrog.

Ženâ ljubezen, zvesta kot otrok,
 samo je še pri njem, in iz temin,
 kot vzdih samotni iz srca globin,
 se k njemu zdajzdaj vzpne belina rok. —

»Ko bom povišan, bom potegnil nase
 človeštvo vse« — in glej, Ti zdaj si sam!
 O vem, Gospod, da Ti zreš tiste čase,

ko svet bo ves en ovčji hram,
 ko bo človeštvo čulo tvoje glase
 in z Magdaleno palo Ti k nogam.

KROPARČEK.

P. BOHINJEC.

(Konec.)

Mož s košem in kropcem je bil tiho o otročjem zločinu. Tat naj bi se izgovarjal s tatom?

»Krevljica se je zadela ob burklje, pravim, se je, še vselej,« je godrnjal Kroparček sam sebi in slabe volje odcuncljal iz vasi.

Seveda se je izvedelo po vasi, da so otroci kradli ukradeno blago. Zdaj je šele Mihec spoznal, da tiči za Kroparčkovim košem višja moč in ta moč je bila materina palica, ki je praskala še tisti večer po Mihčevem hrbtu.

Kroparček se dolgo ni prikazal spet v vasi. Ko se je pa, je dobil tobaka pod nos.

»Ali imaš danes spet kaj za burklje?«

»Ali se je spet krevlja ob burklje zadela?«

»Ali imaš Čičev kozolec v najemu?«

»Koliko drži tvoj koš?«

»Ali imaš kako steklenico na dan?«

»Boš vendar dal piti, saj še otrokom daš.«

Ob takih pozdravih je Kroparček pritiskal kljuko pri hišnih durih in hudo mu je bilo, bolj kakor tisti dan, ko je žalost po umrli gospodinji na pogrebščini z vinom zalival. Hudo mu je bilo, da so ga ljudje zasmehovali.

»Rajši bi videl, da bi me kdo po hrbtu do krvi namlatil, kakor da me tako zasramujejo, če prav sem berač,« je rekel Kroparček v zadnji hiši koncem vasi potem, ko je obral vso vas.

* * *

Ko so minuli Sredozimci, je Kroparček začel na post preste nositi in prodajati po vaseh. Seveda sta se kmalu spopadla s Koderno, ki je do slej sama nosila preste po vaseh pod gorami. Kroparček je moral misliti, kje bi si dobil zaveznikov. Od tistega dne sta bila s Krevsovimi Mihcem prijatelja.

Koderna je po vozniku postavila v vas dva koša prest. Enega je optala, drugega je spravila v Krevsov plevnjak. Kroparček je izvedel za to po Mihcu in porodila se je v njegovi glavi poredna misel.

»Mihec,« pravi mož s košem, »deset prest ti dam, ako neseš Kodernin koš pod tisto debelo hruško na vrtu vdove Modrinje ter obesiš vse njene preste iz koša po vejah.«

Mihcu so se usta narejala na smeh, srce mu je zaplapolalo veselja in takoj je bil pripravljen to storiti. Skoro se mu je zdelo, da zadosti svoji načajivosti, ki jo je prejšnje leto naogodel ubogemu Kroparčku.

»Ali kaj potlej, ako Koderna izve za to?« še povpraša Mihec.

»Toliko moder si že, da boš molčal. Jaz te gotovo ne bom izdal, ker boš za to moje preste jedel.«

»Bom, ampak preste mi naštejte!« reče Mihec.

»Preste dobiš potlej.«

»Samo da bo res. Ako ne?«

»Tedaj me izdaš.«

»In vi mene. Toda ko bote gledali, kako na hruški preste bingljajo in se smejali meni in Koderni. Preste naprej, drugače ne bo nič mleka iz te molže.«

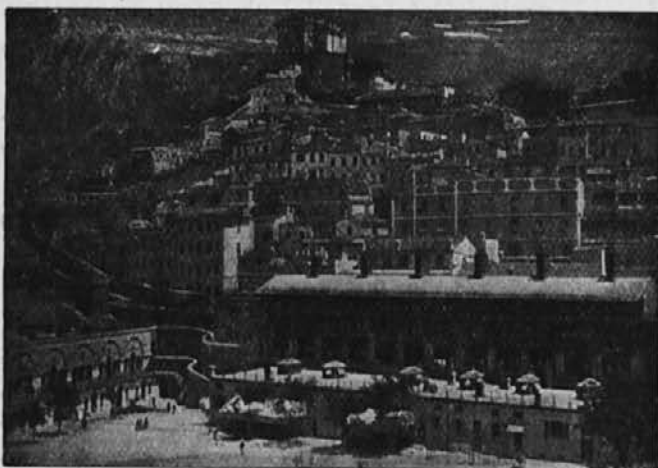
In Kroparček našteje deset prest, Mihec pa jih odnese v plevnjak.

ALZIR: BOULEVARD
DE LA RÉPUBLIQUE.

Ko se je povečerilo, se Mihec priplazi za plevnjakom, oprta koš in ga neše pod hruško na vrt hude Modrinje. Precej časa je minulo, da je Mihec znosil vse preste na hruško. Nihče ga ni opazil in zadovoljno se je smejal, zroč v temi, kako veter ziblje obilico prest na suhih vejah stare hruške.

Drugi dan je bila nedelja. Ljudje so hodili k službi božji in opazili hruško, ki je rodila take sadove. Otroci že celo niso mogli mimo, da ne bi hruške malo potresli. Ali tudi Modrinja je prišla izpod strehe in zagledala, kaj se godi pod njeno hruško. Pritekla pa je tudi Koderna, ki je prenočila pri sosedovih, in začel se je čuden dirindaj pod hruško. Otroci so klatili in po-

GIBRALTAR (VOJAŠNICA)

birali preste, Modrinja in Koderna sta se kregali, odrasli so se smejali in krohotali. Le prehitro je bila hruška otresena in vaščani so šli svojo pot v cerkev. Že je vkup zvonilo. Krevsov Mihec je bil seveda tudi med otroki in oponašal zvonove, kako zvone: »Módrinja-Koderna-Módrinja-Koderna!« Drugi spet je letel pred otroki in oponašal zvonjenje. »Preste nazaj, preste nazaj!«

Tudi Kroparček jo je mahal s svojim kropicem med drugimi vaščani k službi božji in se veselo pogovarjal, ker se mu je zavistni načrt tako posrečil.

Še med službo božjo je marsikomu mešala zbrane misli čudotvorna hruška in

mežnar je dvakrat mahnil s svojim molkom po otroških glavah.

Vaščani so odhajali od cerkvenega opravila. Koderna je počakala sredi polja na razpotju Kroparčka:

»Ti si mi naredil to škodo in sramoto, nihče drugi,« zavpije Koderna nad Kroparčkom, ki je šel v krtice.

»Kaj napadaš ljudi na poti brez dokazov?« zaječi možiček z zakrivljenimi nogami in se ustavi. Ali Koderna mu izvije kropec iz rok in začne udrihati po Kroparčkovem hrbtu, da se je ta kar zgrudil. Tudi Modrinja prihiti in začne obirati ubogegega moža, ki se je pobiral, a se ni mogel pobrati.

Mihcu se je zasmilil ubogi prestar in ta ga je tako milo pogledal, kot le kaj.

»Alo, otroci, pojdimo na pomoč Kroparčku!« zakliče Mihec in takoj se otroci usujejo na lice mesta. Vsi se poženo v ženski, ki takoj odnehata, le Modrinja je še hlastala:

»Smrkavci, kaj vas je prineslo semkaj? Aha, ste se najedli Koderninih prest, zdaj pa dajete potuho Kroparčku!«

Otroci so ji odgovarjali s silnim krikom:

»Ha, ha, ha, krevlja se je ob burklje zadela, ha, ha, ha!«

»Otroci, danes vam bom dal cel koš prest, ker ste me rešili,« govori Kroparček in Mihec mu pomaga vstati.

Otroci so spremili slovesno Kroparčka v vas in vsak je smel iz njegovega kočsa vzeti pet prest.

»Ti, Mihec, jih vzemi deset, ker si me vzdignil s tal,« je pristavil Kroparček in pomežiknil Krevsovemu Mihcu.

Krevsova mati, ki so bili doma za varuha med službo božjo, so pokladali živini in so našli deset prest v plevnjaku.

»Mihec, kdo je zanesel te preste v plevnjak?« so ga vprašali.

»I kdo? So že padle iz Koderninega kočsa,« se potaji Mihec. A s tem se je izdal.

»Tako? Ti si torej vedel, da ima Koderna koš v plevnjaku? Ti si ji tudi preste na hruško znesel.«

Mihcu se je delalo črno pred očmi, mati so segali po palico na polico. Seveda bi bil Mihec lahko še tajil, da ni prest odnesel na hruško, ali ni bilo več časa. Rde-

čica mu je zalila obraz, palica mu je črnila hrbet, tam pri odprtem oknu pa je klicala Koderna:

»Krevlja se je zadela ob burklje.«

Mihec je skesano vse povedal, kako je hruška preste rodila, Kroparčka pa od takrat ni bilo več v vas s prestami.

ALŽIR. (Potopisna črtica.)

PROF. DR. IVAN KNIFIC.

Alžir! Če sem pred leti začul to ime, so mi nehote prihajali v spomin morski roparji, ki so v prejšnjih stoletjih tod gospodarili. Gledal sem v duhu večje brodogradnje, močne galeje: Veter se upira v bela jadra, ki plapolajo po jamborah; ob boku pa štrle do morske gladine cele vrste dolgih lopat; po taktu se vesla dvigajo in padajo; z verigami na sedeže priklenjeni krščanski sužnji, galeoti, jih vodijo. Na vzvišenem prostoru sedi mogočni poveljnik v dragoceni obleki, s turbanom na glavi. Njegovi podložniki, zloglasni korzarji, čakajo na povelja iz njegovih ust. V širokih, rdečih hlačah, zakrivljeno sabljo damaščanko ob strani, v pisanem suknjiču in z belim ovojem kroga glave, se izprehajajo po krovu. Sokolje kapitanovo oko je zagledalo v daljavi par temnih točk. Z roko migne, galeje se zaobrbejo, vesla hitreje udarjajo po vodi, kot brzokrile lastovice poleté jadrnice proti trgovskim ladjam, ki plovejo v daljavi. Ko vodniki krščanskih brodov ugledajo roparje, skušajo ubežati, toda prepozno. Pirati jih dosežejo; kratek, obupen boj; trgovce s služabniki vred zvežejo, ladje pa, svoje in ujete, odpravijo v — Alžir, k »zamorskemu kralju«. Trgovce pozneje za visoko ceno odkupijo sorodniki, služinčad se razproda na suženjskem semnju, če jih ne porabijo za galeote, dragocene tkanine in drugo blago pa ostane v rokah alžirskih roparjev.

Tako se je godilo ob severnoafriškem obrežju še pred sto leti. Drzna je bila misel, ki jo je zamislil začetkom 16. sto-

letja Hajredin Barbarosa: ustanoviti ob alžirskem obrežju državo morskih roparjev. Ker je bil sam preslab, se je predal turškemu sultanu, ki ga je imenoval za svojega namestnika s priimkom »dej« in mu poslal vojakov na pomoč. Hajredin je pregnal vse špance, podjarmil še Tunis in ropal po Sredozemskem morju, da je strah in groza spreletela evropske vladarje. Zastonj so bile vse vojske proti korzarjem. Brez števila kristjanov so ugrabili na morju in jih odpeljali v sužnost. Poseben cerkveni red trinitarcev »za reševanje ujetnikov« se je pečal s tem, da je odkupoval krščanske sužnje.

Tristo let so roparji strahovali Evropo. Sčasoma so postali alžirski deji tako mogočni, da so se otrsli turške nadoblasti. Krščanski vladarji pa so pošiljali darove in odkupnino v Alžir, da pirati niso nadlegovali njih ladij. Celo ponosni Angleži so se izpozabili tako daleč, da so deju v isti namen pošiljali bogata darila.

Razbojnike je slednjič dohitela pravična kazen. Zadnji alžirski dej je pisal francoskemu kralju pismo, ki je v njem zahteval odškodnine v neki zadevi. Kralj mu ni odgovoril. Ob mohamedanskem prazniku je dej poklical h gostiji vse evropske poslanike. Ob tej priliki je vprašal franc. zastopnika, zakaj da mu kralj ne odpiše. Ta pa mu zaničljivo odgovori, da je njegov gospod previsok, da bi dopisoval vladarju morskih roparjev. Dej se razjezi, poslanika z muhalnikom udari po glavi in začne psovati francoskega kralja. To je bil povod, da so Francozi deju napovedali

vojsko. Tri leta so oblegali Alžir, dokler ga niso osvojili l. 1830. Dej se je moral odpovedati in je šel v pregnanstvo, dežele pa so se polastili Francozi. Vendar je trajalo še mnogo, mnogo let, da so v resnici zagospodarili po celi Alžeriji. Zlasti hrabri Kabili so se trdovratno bojevali za svojo svobodo. Morski roparji pa so do cela izginili s pozorišča.

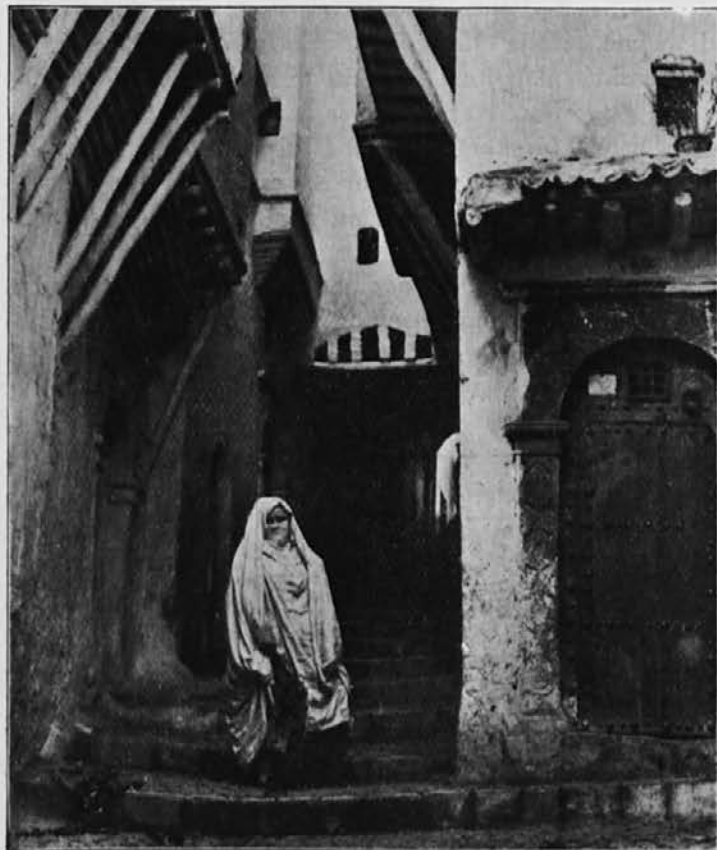
Dandanašnji se potuje po Alžeriji po-

imenitnejša mesta ob Sredozemskem morju; v Alžiru počaka parnik dva dni, kar zadostuje povsem, da si radovedneži ogledajo mesto in okolico.

Tudi jaz sem poletel ob takem letnem času — lastovkam naproti. Bili smo še nekaj ur oddaljeni od mesta, ko se je prikazala na jugu temna proga, afriško gorovje Mali Atlas. Vsa gospoda se je oborožila z daljnogledi, od ust do ust pa je šel

glas: »L'Afrique, l'Afrique!»

Ko smo se bližali, smo videli, da vrhove pokriva še sneg, obrežje pa bujno zeleni. Svetla bela lisa se loči od zelenja ter postaja večja in večja: v terasah nad morje se dvigajoči Alžir. Pod njim se širi temnomodra morska ravan, nad njim se dviga zeleno porastli hrib, iznad zidovja pa štrli proti nebu nekaj okroglih minaretov in visokih zvonikov. Ob morju nas pozdravljajo krasne palače, na pobočju arabske hišice z ravnimi strehami, v ozadju, visoko nad mestom, pa male kabilske vasice. Razveselilo se nam je srce, ko smo po mirni vožnji ob jasnem vremenu zagledali tako čedno pokrajino. Alžer (izg. Alžé) nazivljejo Francozi svoj biser, Al Džezir pa so krstili svojo naselbino Arabci, ko so jo ustanovili pred 1000 leti; in po arabskem imenu so

ALŽIR: V ARABSKEM DELU MESTA.

polnoma varno. Zato pa tudi več in več tujcev prihaja občudovat »diamant v smaragdnem okviru«; tako namreč domačini nazivljejo mesto Alžir. O nekdanjem roparskem gnezdu ni ne duha ne sluha, pač pa se čedno, moderno mesto vsakomur prikupi. Bogati Francozi hodijo semkaj prezimovat. Iz Marseille vozi parnik vsak dan proti Afriki za prav nizko ceno. Na spomlad pa prihajajo od vseh strani tujci z izletniškimi ladjami, da si ogledajo naj-

tudi zemljepisci prikrojili svoj »Alžir«.

Veličasten pogled na mesto in številna, širna predmestja se nam odpre, ko mimo visokega svetilnika in dolgega nasipa zavozimo v pristanišče. Narava sama nudi jako pripraven zaliv, ki ga na obeh koncih varujejo predgorja. Nekaj otočičev se je naselilo pred zalivom, da branijo valovom do brega. Pa tudi človek je pomogel naravi: Francozi so priredili jako udobno in razsežno luko, tako da je Alžir

najprikladnejše ter najlepše severnoafriško pristanišče.

Ko so nam ladjo privezovali, sem zrl na množico, ki se je zbrala na obrežju. V ospredje so silile temne postave, v zamazani, deloma tudi raztrgani halji, glavo povito s cunjo, noge pa bose. In pa kričali so ti razbojniki prav orientalski! Komaj so mornarji spustili do brega mostiček, že so planili na ladjo ter nam pulili kovčege iz rok. Za njimi so se kraj mostu postavili zastopniki alžirskih hotelov, ki si jim s čepice bral, kdo da je njih gospodar. Na vzvišenem prostoru se je postavila gospoda, ki je čakala sorodnikov ali pa samo pasla radovednost. Nekoliko proč se je uvrstilo večje število kočij. Daleč na okrog so izpeljali vijugasto cesto, ki vodi gor v mesto. Hiš namreč niso zidali koj ob morju, marveč so poleg širokega nabrežja zgradili 25 m visok nasip, vrh njega pa drugo nabrežje »boulevard de la republique«, ki kraj njega stoje visoke štirinadstropne palače, da nam zakrivajo ostalo mesto. Visoki oboki podpirajo ta bulvár. Tudi te oboke so izrabili: pod njimi so zgradili trgovci prostorna skladišča.

Po širokih stopnicah jo mahnem navzgor; v par trenutkih že stojim pred visokimi, čisto velikomestnimi hišami. Alžir namreč na poseben način združuje evropski pa orientalski značaj: spodnji del mesta je popolnoma francoski in se nič ne loči od pariških ulic in stavb, gornji del so pa ohranili domačini Mavri, zmes Arabcev z berberskimi rodovi. Kakor se pa krščanska kultura ne more zediniti z mohamedansko, kakor se odbijata elegantni Parižan in puštinjski Arabec, — prvi drevi neprestano naprej, drugi pa sedi ter sanjari pod palmami, — tako se tudi v Alžiru strogo ločita oba mestna dela. Spodnji evropski oddelek ima široke, ravne ulice, visoke, moderne stavbe, senčnate drevorede, širne trge z mogočnimi nasadi. Električni tramvaj drči po glavnih ulicah daleč v predmestja; semtertja pridrevi avtomobil, da vse beži pred njegovo eno-

lično piščalko; kočije z iskrimi konjiči hite druga za drugo; izkratka: zdi se ti, da hodiš po pariških bulvarjih. Če pa natančneje pogledaš krog sebe, se čudiš visokozrastlim palmam s pahljačastim vrhom; zdajzda te sreča čedno opravljen temnopolti Arabec v velikem, snežno-belem burnusu (halji); ženska ti pride naproti, ki si je skrbno zašila obraz, da se ji kvečjemu čelo in oči vidijo iznad pajčolana; bel minaret s pozlačenim polumescem stoji poleg mošeje; če hočeš vstopiti, moraš sezuti čevlje; raz ograjo stolpa pa mujezin vernike kliče k molitvi. To te spominja na orient. Če pa želiš videti orientalsko umazanost, ozke ulice, napol podrti hiše z zamreženimi okni, cestni tlak, da si polomiš noge in obtolčeš glavo, pristne orientalske prodajalne, potruji se navkreber v arabski del mesta.

Ko sem se nastanil v hotelu »de Paris«, sem si prvi popoldan ogledal znamenitosti spodnjega mesta. Stopil sem na »republikanski bulvár«, odkoder se prav lepo vidi na pristanišče, kjer ladje nalagajo in zlagajo blago. Šum in ropot, ki gospodarji na obrežju, povečuje še brlizganje lokomotiv; odvažajo namreč in privažajo blago h kolodvoru, ki stoji kraj pristanišča. Prišetal sem do trga »place de la republique«, ki ga obdajajo visoke palače, v ozadju pa mestno gledališče. Odtod sem krenil v mesto, hodil iz ulice v ulico, ogledoval trgovine, cerkve in šole. Zopet sem se znašel na trgu, največjem in najlepšem v Alžiru, »place de gouvernement« (vladni trg), v središču mesta. Sredi trga stoji kip nekega vojvode orleanskega, ki se je menda odlikoval v boju z domačini. Narod se izprehaja med nasadi, t. j. pod palmami in platanami, otroci bijejo žogo, pred sosednjimi kavarnami pa gospoda sreblje kavo in limonado. Zvečer je tod posebno živahno. Vojaška godba igra petkrat na teden. In kako zanimivi so afriškanski polki, ki jim pravijo zuavi in turkos! Rdeče, široke hlače, dolga sablja, moder jopič, ozka, naprej potlačena čepica, to je njih uniforma.

Alžirska posebnost je tudi katoliška stolnica, sezidana v mavriškem slogu. Dva stolpa jo krasita, na las podobna turškim minaretom. Kdor stoji pred visokimi stopnicami, ki vodijo v cerkev, bi prisegel, da je to džamija, ko bi vrh strehe ne ugledal križa. V starih časih je na istem kraju zares stala Hasanova mošeja, od katere so porabili še mnogo stebrov za sedanjo stavbo. Nasproti cerkvi pa ugledamo enonadstropno mavriško stavbo, nadškofijsko palačo.

Drugo jutro me je tramvaj potegnil v predmestje, kjer stoji na gričku romarska cerkev: N. Lj. Gospa Afriška, odkoder je prav lep razgled na morje. Nad pročeljem so napisali z velikimi črkami: »Notre Dame d' Afrique, priez pour nous et pour les musulmans!« (N. Lj. Gospa Afriška, prosite za nas in za mohamedance!) Stolp so zgradili v obliki minareta, tudi cerkev vsaj deloma v mavriškem slogu. Sezidal je cerkev slavní kardinal Lavigerie, ki si je posebno prizadeval, mohamedance pridobiti za katoliško vero, seveda zastonj; izkušnja namreč uči, da se izmed Mohamedovih častilcev le malokdo izpreobrne h krščanstvu. Napis nad vhom nas pa obenem pouči, da Francozi v molitvi Boga, Marijo in svetnike — vičejo. Oni molijo: »Oče naš, ki ste v nebesih, posvečeno bodi Vaše ime, pridi k nam Vaše kraljestvo, zgodi se Vaša volja . . . Pozdravljam Vas, Marija (je vous salue, Marie), milosti polna, Gospod je z Vami, blagoslovljeni ste med ženami . . .« v litanih pa kličejo: »Sv. Peter, prosite za nas!« Zdi se jim neolikano, tikati najvišjega Gospoda in njegove služabnike.

Dopoldan sem stopil v arabski del mesta. Domačini, Mavri ter Židje, se še niso sprijaznili z evropsko kulturo. Bivajo v prav tesnem okraju, ki po njem vseprek vodi labirint ozkih ulic. Pa saj jih »ulice« pravzaprav še imenovati ne moremo, to so le prehodi, ki se vijejo semintja, povsem brez reda; nekateri so tako ozki, da se komaj človek ogne človeku. Stare, napol podrte, večinoma enonadstropne hiše z

ravnimi strehami se drže druga druge. Nadstropje so potisnili naprej, tako da se zgornji deli nasprotnih hiš skoraj dotikajo. Tod se širijo vsi mogoči, nam neprijetni duhovi po plesnivih jestvinah in oblekah; ni čuda, da je ozračje zatoхло, ko je vse pretesno. Mavri ter Židje čepe kar na tlaku, njih žene pa pražijo ob odprtih vratih jed, ki smrdi po starem olju. Trgovci prodajajo meso in sadje, ki se nam pa gnusi, tako je vse nečedno. Otroci se igrajo, tepejo, valjajo in pode vsepovsod in so umazani do skrajnosti. Kakor hitro me ugledajo, se drve za menoj in kriče: »Un scu, monsieur, un sou!« (Sou = soldo = 5 vinarjev.) Po kavarnah čepe ob stenah Mavri s podvitimi nogami, srebljejo kavo brez sladkorja in igrajo šah ali kaj drugega. Tudi glumači hodijo od kraja do kraja, da s svojim hripavim glasom in zategnjenim brenkanjem izvabijo kak vinar iz poslušalcev.

Prav vesel sem bil, ko sem po takih ulicah priplezal do vrha, do trdnjave Kasba. Tod so nekdanj stanovali deji, tod je vihrala zelena zastava s polmesecem in zlatimi zvezdami. Francozi so pa poslopje izpremenili v vojašnico. V trdnjavo nisem silil, ker je pred njo korakal stražnik, pač pa sem izpred iste zrl na mesto, ki je ležalo pred menoj. Alžir je razsežen, saj biva v njem do 150.000 ljudi. Nad polovico je Francozov, 30.000 mohamedancev, 12.000 Židov.

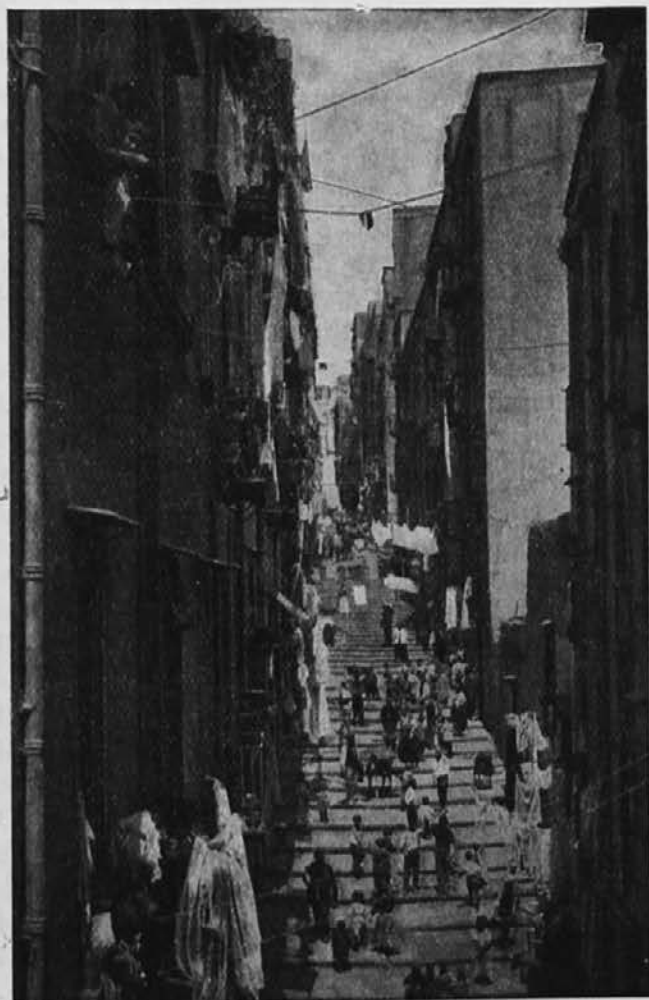
Popoldan sem si ogledal predmestja. Bogatini so si zgradili brez števila vil, ki so jih obdali z vrtovi. Najlepše je pač guvernerjevo bivališče, v mavriškem slogu, sredi palmovega vrta. Rastlinoslovce bi zanimal krasni botanični vrt zunaj mesta; same palme in druga tropična drevesa vidimo tam. Kdo nam bo zameril, če tuintam sedemo na klopico ter občudujemo bujno zelenje!

Zvečer sem se znova izprehajal po mestu, saj je to že navada po južnih krajih, kjer čez dan pripeka solnce in se poulično življenje prične šele na večer. Da pa ne bo kdo mislil, da sem lakote in žeje gineval

v tujini, omenim, da so alžirske restavracije izvrstne, cene pa nižje nego pri nas.

Privadil sem se že alžirskega velikomestnega življenja, ko sem moral odpotovati. Stopil sem na jutro k železnici in si

kupil listek čez Atlas do Tunisa. »A voitures, s'il vous plait!« (V vozove, prosim!) so klicali olikani sprevodniki in zdrknili smo po železni cesti.

NEAPOL. POGLED NA CESTO PALLONETTO (Santa Lucia.)

SOFOKLEJEV FILOKTET.

(Dalje.)

Neoptolem.

Greh, ki sem zagrešil ga grdo, poskusil bom, da ga izperem spet.

Odisej.

Se vojske nič Ahajcev ne bojiš zato?

Neoptolem.

Pravično če ravnam, me s tem ne strašiš nič. In tudi tvoje roke moč ovira ni.

Odisej.

Ne torej s Trojo, zdaj s t e b o j začnemo boj.

Neoptolem.

Naj bo, kar če!

Odisej.

Li vidiš, meča da ročaj z desnico že držim?

OTOŽNOST.

L. TURŠIČ.

Kakor na svatbi prepeva
v gozdu pomladnem si plič,
dušica moja, sirota,
pa ni vesela prav nič.

Kakor oblaček pomladni
žalostne toči solze...
Vem, v domovino hitijo
njene skrivnostne želje.—

Dviga se, dviga oblaček
v vedro pomladno nebo.—
Naj bi se dušica moja
dvignila kmalu tako...

ZIMSKA NOČ. FR. ŽALKO.

Tiha, bela plan.
Svod neba teman —
kot tempelj mogočen, prostran.
Po njem tava duh,
v obup poslan.

PROF. FR. OMERZA.

Neoptolem
potegne meč.

Saj tudi jaz lahko
storim prav isto koj in brez pomisleka.

Odisej.

A vendar te pustim. Povem pa vojski vsi,
ko pridem tja, da kazen ti primerno dá.

Odide na desno.

Neoptolem.

Zmodril si se. Če misliš še naprej tako,
odneseš morda zdravo kožo še domov.

Stopi pred votlino.

Pojantov sin pa, tebe kličem, Filoktet,
vun stopi semkaj, pusti skalnati brlog!

Filoktet

se prikaže ob vhodu.

Kaj zopet slišim glasni pred votlino krik?
Kaj kličete me vun? Kaj, tujci, hočete? —
Gorje, nič dobrega! Li zopet ste prišli,
da morda z novim zlom mi zlo povečate?

Neoptolem.

Ne boj se! Prišel sem in slušaj, kaj povem!

Filoktet.

Skrbi me; tudi prej govoril si lepo,
a slabo sem nalétel, ker sem ti verjel.

Neoptolem.

Mar ni mogoče, mnenje kdo da spremeni?

Filoktet.

Prav tak si bil v besedah tudi, ko si lok
mi vzeli: na zunaj zvest, hudobno ti srce.

Neoptolem.

A zdaj gotovo ne. To slišati želim,
li vztrajaš še pri sklepu, da ostaneš tu,
al z nami greš?

Filoktet.

Le nehaj, ne govóri več!

Zastonj je namreč vse, govóri sploh, kar
češ.

Neoptolem.

Tako si sklenil?

Filoktet.

Trdno bolj še, kot povem.

Neoptolem.

Prav rad z besedami bi pregovoril te;
a če ti pa seveda to po gođu ni,
pa neham.

Filoktet.

Saj beseda vsaka je zastonj.
Ti namreč nikdar volje mi ne pridobiš,

ki meni ti z zvižáčo si življenje vzeli
in me oropal, zdaj pa tukaj me učiš,
najboljšega očeta ti najslabši sin!
Poginite, Atrida najprej in za njim
Laertov sin in ti...

Neoptolem.

Ne kolni mi naprej!
Na, vzemi tu iz róke mi svoj lok nazaj!

Filoktet

stopi bliže.

Kaj praviš? Hočeš znova me prekaniti?

Neoptolem.

Prisegam pri vsevišnjem, svetem Zevsu ti!

Filoktet.

Beseda draga, če resnico govoriš.

Neoptolem.

Dejanje jasen je svedok. Le stegni sem
desnico in orožje vzemi v svojo last!

Odisej

se pokaže malo izza skale.

A jaz to prepovem, bogovi pričajo,
v imenu dveh Atridov ino vojske vse.

Filoktet

pripravlja lok.

Čegav glas, sinko? Ni li to mi Odisej,
ki slišim ga?

Odisej

stopi korak bliže.

Da, on je. Blizu vidiš ga,
ki te popelje s silo k Troji na ravan,
če Ahilejev sin voljan je ali ne.

Filoktet

napne lok.

A ne vesel, če nese ravno tale lok.

Neoptolem

ga prime za roko.

Nikakor ne, oh bog ne daj!

Filoktet.

Daj, pusti lok
in pusti vendar mi roko, o sinko moj!

Neoptolem.

Te ne pustim.

Odisej se skrrije.

Filoktet.

Oh, kaj izdril si iz rok
sovražnika mi, da ubil ga ni moj lok?

Neoptolem.

To zate ni lepo in tudi zame ne.

Filoktet.

Tedaj to vedi vsaj, da glave v vojski tam, trobente te laži Ahajcev, se boje orožja, a v besedah so junaki to.

Neoptolem.

Že prav. Zdaj torej lok imaš in vzroka ni, da mi očitaš kaj in se jeziš na me.

Filoktet.

Tako je, dà. Pokazal, sinko, zdaj si rod, ki ti si cvet njegov. To Sizifov ni rod, a rod je Ahileja, ki med živimi slovel je kot junak in zdaj med mrtvimi.

Neoptolem.

Vesel za hvalo sem, ki jo očetu daš in meni; toda vedi, kaj pa jaz želim. Poslušaj! Res nositi morajo ljudje usodo, ki bogovi jim jo pošljejo; a kdor pa rade volje zlo nositi če kot ti, ta vreden ni, da odpustiš mu tó, ga pomiluješ morda, ker se smili ti. Ves divji si in mar ti ni nikak nasvet. Če kdo te posvari, le dobro ti hoteč, sovražiš ga, kot tvoj nasprotnik ta bi bil. A vendar govorim in Zevs naj priča bo, le prav razumi me in piši si v srce! Po božji to naredbi namreč bol imaš, ker si preblizu gaja Hrizinega šel, ki varuje in čuva kača ga skrivaj. In od bolezní, vedi, težke te nikdar rešitve ne dobiš, doklér mi solnce to tam vzhaja in zahaja zopet tja nazaj, če rade volje Troje prej ne greš v ravan, da ozdravé sinova te Asklepija⁴⁹ bolezní te, ko prideš tja, in zrušiš grad s tem lokom tukaj v prah, ko ja z pri tebi sem.

Odkod pa vem, da je tako, ti koj povem. Ujet pri nas je namreč s Troje neki mož,

⁴⁹ Asklepios, Apolonov sin, bog zdravilstva. Njegova sinova sta Podeljrios in Mahaon. Pozneje pravi Herakles, da bo poslal samega Asklepija v Trojo, ne njegovih sinov. Neoptolem ni mogel seveda še zdaj vedeti, kaj bo prerokoval Herakles.

izvrsten prerok, Helenos, ki je trdil, da mora se zgoditi to; in zraven še, da nujno je, da pade Troja nam v roke v pomladi ti.⁵⁰ In če je laž, kar govori, da glavo rade volje, pravi, svojo dá. Ker torej zdaj to veš, kar voljno se udaj! Dobiček lep je namreč to, če e d e n Grk, ki kot junak slovi, z zdravnikovo roko ozdravljen vzame Trojo, boli vzrok nebroj, in s tem doseže višek slave in časti.

Filoktet.

Življenje ti sovražno, kaj še vendar daš mi zreti luč sveta in ne pustiš me v Had? Moj bog, kaj naj počnem? Naj ne verjamem mu,

za kar je nagovarjal blagohotno me? Se naj udam li? A kako naj se komú pokažem, oh, če to storim? Kogá naj še nagovorim? Kako oči, ki zrete vso nesrečo mi, kako prenesete pač to, da sem z Atrídi skup, s sovragi smrtnimi, in z Odisejem, to propalico, kako? Ne grize boli me nebroj preteklih že, a to boli, kar bom trpeti moral še od njih; saj vidim vse. Če kómu je srce le mati zla, otroci vsi so tudi zli. Od t e b e tudi to se meni čudno zdi. Saj v Trojo niti sam bi iti t i ne smel, a m e n e siliš. Mar za te sramota ni, da vzeli so orožje ti očetovo? Za nje se boš boril in mene siliš v to? — Nikakor, sinko! Stori, kar obljubil si: domov popelji me! Na Skiru bodi ti, hudobneže pa pusti, naj poginejo. In dvojno hvalo jaz bom skazal ti tako in dvojno oče. Ko koristil zlobnim bi, bi vsakdo menil, zlobnim da si ti enak.

(Konec.)

⁵⁰ Navadno se smatra, da je padla Troja v zgodnjem poletju, kar pravi Vergil Aen. 3, 8. Na podlagi raznih mest starih pesnikov so izračunali kronologí celo dan, namreč 7. ali 8. targeliona, t. j. maja.

MED APENINSKIM IN BALKANSKIM POLOTOKOM.

DR. J. SAMSA.

»Naglica ni nikjer dobra,« je rekel višnjegorski polž, ki je sedem let čez klado lezel ter dospevši na vrh zdrnil nazaj na tla. Jaz pa pravim: »Sentimentalnost ni nikjer dobra.« To je že Stritar zabičeval mladim pesnikovalcem; in prav je imel. Sentimentalnost — reči hočem: omledna jokavost — je smrt vsakega poguma in napredka. Najboljši dokaz za to lučo obdolžitev sva midva s cenjenim čitateljem sama. Sedaj, v rožnatem juniju, bi bila že ne vem kje, morda že v staroslavni Olimpiji, ali vsaj pri novem albanskem vladarju v Draču; tako sva pa še vedno v »neodrešenem« Trstu. Danes odjadra Amfitrita — brzoparnik avstrijskega parobrodnege društva Lloyda — proti Brindisi. Kovčeg v roke, pot pod noge in hajdi na krov Amfitrite! Tu se že zbira precej mešana družba. — Pisanooblečeni, gladkoobriti Britanec John Bull z velikanskim »Daily Telegraphom«¹ v roki. Gotovo študira ulstrsko vprašanje. — Krivonosi Aronovič Samuel, dunajski agent, ki po vsem svetu hvali blago svoje tvrdke. — Poleg njega je postrežček zločil kovčege profesorju, ki ga uka ali pa slave žeja žene pogledat žitje in bitje starih in novih Helenov na lice mesta. Morda bo ta Schliemannovič kopal v osrčje zemlje in odkril nove zaklade starogrškega duha. Saj si gotovo že slišal imena Dörpfeld, Borman, Reisch, — arheologov, ki kopljejo in preiskujejo ostanke starogrškega življenja. Kaj ko bi bil to kdo izmed teh starih brskačev? Iz Berlina je, poglej kolodvorski zaznamek na kovčegu: Berlin—Wien—Triest. Zapomniva si ga, morda se nama pozneje med vožnjo posreči, da ugotoviva njegovo identiteto. — Glej, mlad zakonski par, morda na ženitovanjskem potovanju. Iz Berlina sta; »Jroßartig« se čudi mlada Berlinka, ko ji mož z Baedekerjem v roki razlaga tržaško okolico.

¹ Ugleden angleški časnik.

Ni čuda, morja še ni videla, vse ji je novo. — V tem trenutku se oglasi sirena na ladji, Amfitrita se začne premikati, počasi, počasi, kmalu pa hitreje in hitreje. Addio Trieste, z Bogom Slovenija!

Jadrno reže Amfitrita morje, ki je bilo — kakor nam pesniki in zgodovinarji zatrjujejo — nekdaš slovensko. Nebo je jasno kot gorsko jezero; na krovu nama nudi krasen razgled istrska obala. Bela mesta se vrste: Koper, Piran, Poreč, Rovinj, nazadnje Pulj kot vogelni kamen Istre. Že plovemo vzporedno z dalmatinskim obrežjem; med mnogimi otoki naju predvsem zanima gorati Vis (Lissa) z bojno luko. Tu se je vršila 20. julija 1866 znamenita pomorska bitka med avstrijsko in italijansko mornarico. Naš admiral Tegelhoff je s svojo oklopnico »Ferdinand Max« brcnil »Laškega kralja« (italijanska admiralska ladja »Re d'Italia«) v morje ter zagotovil zmago svoji domovini.

Upajmo, da so naši sosedje Italijani to nesrečo preboleli in da se ne bodo protivili, ako jo naša Amfitrita po sedemindeseturni vožnji zavije proti njihovemu mestu Brindisi, edini dobri in naravni luki na vzhodnem obrežju Italije. Dokler se mudimo v luki, naj Ti brž povem kaj o starem mestu »Brundisium«. Da boš ime bolje razumel, poglej, kako je luka razcepljena v manjše zalive kakor jelenovo rogovje. Stari učenjaki — Strabon, Štefan Bizantinec — trdijo namreč, da pomeni to ime »jelenovo glavo«. Po drugi razlagi pa je mesto ustanovil ali Heraklejev sin Brentus, ali Diomedes, ali Japyx ali Theseus. O izvoru mesta so torej že stari vedeli približno toliko, kolikor o očetu slavnega slepega pevca Homera, po domače: nič. V prastarem času je stanoval tu italjski rod Mesapijcev, vladali so mu neodvisni narodni knezi. Ko so si l. 226. pr. Kr. Rimljani mesto osvojili, so ga takoj porabili kot bojno luko. Že l. 229. v ilirski vojni je

bil Brundisium zavetje rimske mornarice; ravnotako v drugi punski vojski (218 do 201) proti Makedoncem. Ko se je l. 83. vrnil zmagoviti Sula iz mitridatske vojske, hoteč še Marijeve pristaše užugati, so ga meščani sprejeli v luko in v mesto; za to prijaznost jih je Sula oprostil vseh davkov. Bismarckovo načelo: »do, ut des« (dam, da daš) je že takrat imelo svojo veljavo. — Za časa cesarjev je bilo mesto važno kot trgovska luka in glavna postaja za osebni promet z Grško. Tu je umrl slavni pesnik Vergil leta 19. pr. Kr. vračajoč se z Grškega. Pokopan pa je v Neapolu. V Brundiziju se je končala znamenita Apijeva cesta, ki je od II. stol. pr. Kr. dalje vezala mesta: Roma, Capua, Beneventum, Venusia, Tarentum, Brundisium. Mesto je pridelovalo med in volno, morje mu je nudilo izborne ribe, zlasti postrvi. Meščani — bilo jih je okoli 100.000 — so izdelovali ogledala iz bakra in cina.

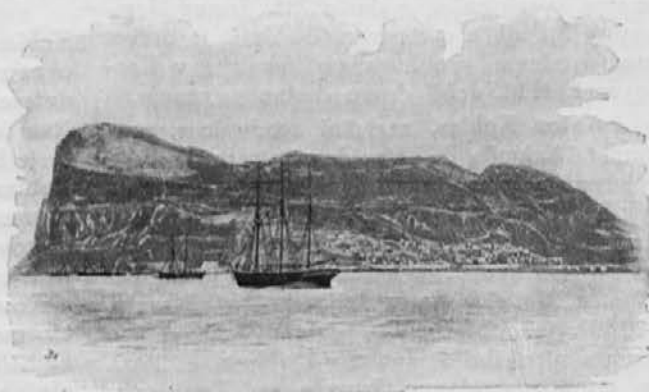
Tudi moderno mesto, ki ima 18.000 prebivalcev, je ne samo izvrstna luka ampak tudi važna točka v svetovnem prometu. Tu je zadnja postaja ekspresnega vlaka Calais (izg. Kalé) — Brindisi. Glej, vlak je ravnokar prišel; postaja je prav blizu luke, ki je tako globoka, da parniki prav tik suhega obstanejo. A dasi bi bilo izkrcaње zelo lahko, vendar ne bodeva izstopila; Amfitrita si je odpočila, že se poslavlja od Brindisija. Zavijemo jo v otrantsko morsko ožino, široka je 63 km. Tam v daljavi na levi vidiš obrežje najmlajše evropske države Albanije. Evropske velesile so odločile nemškega princa Wilhelma Wieda, da kot albanski »mbret« (knez) ponese evropsko civilizacijo med divje Skipetare, kakor Albanci sami sebe imenujejo. Upajmo, da se mu posreči. Naša Amfitrita že drči mimo starih akrokerauniških gora, visokih nad 2000 metrov, že je zdrknila iz Jadranskega v Jonsko morje. Iz za obzorja se dvigne v tem trenutku prva postaja najine poti otok Krf, laško Korfu, stara

Corcyra. Mimo več kamenitih otočkov, mimo svetilnika na neki pečini na levi, zavijemo v severni predor, ki je odrezal otok od epirske celine. Po petdeseturni vožnji iz Trsta se izkrčamo na Krf. Ker Amfitrita ne more prav do suhega, se v čolnih prepljemo na suho. Tu se že začena orientalska vsiljivost; zato bo najbolje, da se s prtljago vred izročiva slugu hotela St. George, ki nam gre v čolnu naproti. Plačala bova za sobo po tri drahme na dan, to je 95 vin. $\times$ 3; račun torej ne bo pretežek, niti Vegovih logaritmov ne bova potrebovala.

Luka je na severni strani glavnega mesta, ki ima isto ime kot otok.

Hotelski sluga naju pelje po cesti Sulle Mura — laški živelj je tukaj zelo razvit — ob morju do rtiča Punta San Niccolò, tu se cesta zavije proti jugu in nas pelje dalje mimo parka Esplanade (Spiannata). Tu je tudi kraljeva palača, nekdanja vladna palača »Združenih držav jonskih otokov«. Jonski otoki: Korfu, Paxo, Leukas, Ithaka, Kephallinia, Zante, Cerigo so vedno v ljubezni in edinosti prenašali svojo usodo. Že od narave so precej enakomerno obdarjeni; mnogo gorovja, a malo gozdov in studencev, zato pa tem več mineralnih produktov: marmor, premog, žveplo, sol, malo žita, pa več vina, rozin, sadja, olja. Industrije tukaj ne opaziš; ljudstvo goji čebele, golobe in sviloprejke; poleg tega je ribištvo in brodarjenje vir življenja in veselja.

(Konec.)

GIBRALTAR.

DROBIŽ

Naloga za risarje. Do kvadratične plohe (abcd) = 1 m², ki leži 90 cm od tal, pelje od vseh štirih strani 6 stopnic. Višina stopnice 15 cm, širina 30 cm. Sprednja stranica plohe je frontalna. Postavite 6 enako velikih, 170 cm visokih oseb v podobi krepke vertikalne preme: 1. Na tla tik pred sredo prve stopnice od spredaj; 2. na sredo kvadratične plohe; 3. na tla tik pred prvo stopnico od zadaj; 4. na sredo druge stopnice na levih stopnicah; 5. na vogel tretje stopnice na levo od zadaj; 6. na vogel četrte stopnice na desno od spredaj. Oko risarjevo je dva metra na desno od kvadratične plohe in 1 m nad njo. Distanca (D) 20 metrov od prve sprednje stopnice. Merilo 1 : 50.

Nalogo za risarje v št. 8. »Mentorja« so z malimi netočnostmi rešili: G. Sadar Iv., bogoslovec v Ljubljani; Lukec G., VI. r., Mav Al., III. r. v št. Vidu.

Vzorniki prvega sv. obhajila. Zbral in uredil Anton Kržič. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani; cena 1 K. — Zbirka podaja mnogo vzornikov sv. obhajila, med njimi tudi nekaj slovenskih, kar daje knjižici posebno vrednost.

Knjiga uradnih vlog. Obrazci političnih, vojaških, finančnih, davčnih, sodnih in drugih uradnih vlog. Sestavil J. Dolžan; cena 3 K. — Knjiga obsega okoli 300 vzorcev za najrazličnejše prilike.

Slovenski šahist. Naš odlični sotrudnik, znani šahist, g. Andrej Uršič, župnik v Šent Lovrencu blizu Krmina, je pri mednarodnem turnirju za šahovske naloge, ki ga je v čast največjemu šahistu Sam Loydu razpisala »Pittsburg Gazette Times«, dobil v specialnem oddelku za naloge drugo častno priznanje. Vseh nalog je došlo 288. Izmed Nemcev ni bil nihče odlikovan. G. Uršič je tudi v mednarodnem problemskem turnirju v Karlovcu l. 1912. dobil drugo častno priznanje.

Anton Koblar, zaslužni zgodovinar, praznuje 12. junija t. l. šestdesetletnico svojega rojstva. Rojen je bil 12. junija 1854. v Železnikih. L. 1878. ga je posvetil škof Pogačar v mašnika in ga obdržal do svoje smrti (1884) za svojega dvornega kaplana. Nato je bil kaplan v Mengišu in v Šenčurju pri Kranju. L. 1890. je dobil nanovo ustanovljeno službo kurata v prisilni delavnici v Ljubljani. L. 1900. je dobil staroslavno župnijo sv. Kocjana v Kranju, kjer še sedaj deluje. — Prva zasluga

Ant. Koblarja kot zgodovinarja je, da je vzbudil in začel zbirati gradivo za zgodovino župnij ljubljanske škofije. Že kot škofov dvorni kaplan je zbiral okrog sebe bogoslovce in mlade duhovnike in jih v nemal za raziskovanje domače zgodovine. Sam je temeljito proučil škofijski arhiv v Ljubljani in arhive v Vidmu, kjer je našel mnogo gradiva za našo domačo zgodovino. Druga zasluga Ant. Koblarja kot zgodovinarja pa je, da je kot muzejski arhivar in tajnik zgodovinskega društva izdajal »Izvestja muzejskega društva za Kranjsko« od l. 1891. do 1907. Kot tajnik, in od l. 1904. kot urednik temu listu je urejal knjižnico muzejskega društva in obelodanjal po »Izvestjih« brez števila razprav, ki kažejo

ARABSKI GLUMAČ

Koblarjevo temeljitost in obenem poljudnost o najzanimivejših zgodovinskih podatkih naše dežele. Tedanji predsednik muzejskega društva je bil Ant. Globočnik vitez Sabladolski, ki je bil Koblarjev rojak in poseben prijatelj. Koblarju gre zasluga, da je muzejskemu društvu nadel slovensko lice. Spomina vredne so njegove drobtinice iz furlanskih arhivov, tehtni so njegovi članki o bitki pri Sisku, važen je njegov spis o Žumberku, zanimivi so podatki njegovi o pasijonskih igrah, o pošti, cesti čez Ljubelj, potresih, lakoti, kresiščih, kopališčih, plačah, svoboščinah, cehih, šolah in kuži na Kranjskem.

Peter Bohinjec.

Naše slike. Gibraltar je 425 m visoka pečina, ki pada jako strmo proti Sredozemskemu morju in proti celini. Le v zaliv Algeciras se spušča v stopnjevinah ter pusti na obrežju ozek pas za mesto Gibraltar. — L. 711. se je na tem mestu izkrcal poveljnik Tarik s svojimi Mavri. Po njem je dobila pečina ime Djebel el Tarik (t. j. gora Tarikova) in odtod sedanje ime Gibraltar. Sedemsto let so imeli tukaj Mavri trdnjavo. Špancem so jo vzeli Angleži l. 1704., ki so še sedaj tukaj gospodarji. Gibraltar je za Angleže ključ do Sredozemskega morja. Vsakemu sovražnemu brodovju lahko na tem mestu angleške vojne ladje zaprejo prehod. Angleško brodovje se tukaj zaklada s premožom in živežem. Mesto ima sedaj 30.000 prebivalcev, med njimi 7000 vojakov. Ker je na tem mestu morska ožina 20 km široka, topovi strelj ne sežejo do afriškega obrežja. Zato so že l. 1779. zasedli Angleži mesti Tanger in Ceuto na afriški obali, morali so pa kmalu odnehati. Sedaj bi radi dobili vsaj maroški Tanger, ker Španci svoje Ceute ne odstopijo. — Gibraltar-ska morska ožina je 14 km široka, a komaj 100 m globoka. Atlantski ocean je blizu ožine še 3000 m globok in tudi Sredozemsko morje 1000 m. Če bi se morsko dno dvignilo za 300 m, bi bila tukaj zopet vidna nekdanja zveza med Afriko in Evropo. — nik.

Nekaj o izobrazbi. V knjigi »Über Lesen und Bildung« odgovarja prof. dr. Schönbach na vprašanje, kdo je izobražen. — Kdor veliko bere in zna govoriti o važnih dnevnih vprašanjih, o politiki, o literaturi itd., kdor se zna olikano in fino vesti v družbi, kdor zna par tujih jezikov, dobi morda častni naslov izobražen. Toda samo znanje raznih stvari še ni izobrazba. Ta je veliko več kot znanost, ki je le predpogoj za izobrazbo. Znanost, da govorim s primero, je hlapec, izobrazba gospod. Le kdor si pridobi veliko znanja in pridobljeno znanstveno stvarino razumeva, samostojno predela, popolnoma obvlada in je zna v življenju uporabiti, ta je res izobražen. — Glavni vir izobrazbe je šola, predvsem srednje in visoke šole. Namen šole ni samo to, da si dijak z učenjem pridobi veliko znanja, ampak posebno to, da dijak znanost razumeva in si tako bistri razum, vadi in obogati spomin, oblaži domišljijo, izobrazbi estetični čut in druge duševne zmožnosti. — Nato omenja pisatelj nekatera druga sredstva, ki nekoliko vodijo k izobrazbi. Med ta sredstva šteje branje poučnih knjig in občevanje z izobraženimi osebami. Zato radi in pogosto občujmo z izobraženimi osebami bodisi ustno, bodisi pismeno. Sem spadajo tudi takozvane disputacije, t. j. znanstveni razgovori dijakov med

seboj ali pa med dijaki in učitelji. V teh razgovorih se uči dijak logično misliti, pojme jasno in točno razumovati, pobijati zmote in sploh znanstveno stvarino razumovati in popolnoma obvladati. — Potovanje tudi pripomore k izobrazbi, če se prav vrši. Ni na tem ležeče, da v naglici prepotujemo veliko krajev in vidimo mnogo lepih mest, jezer, morje itd., ampak na tem, kako potujemo. Da nam bo potovanje v izobrazbo, potujmo počasi, opazujemo in študirajmo znamenitosti tujih krajev, posebnosti, navade, napredek in izobrazbo drugih narodov.

F. G.

Šah. (Sestavlja Andrej Uršič.)

Naloga more imeti več idej hkrati. Po večjem je pa le ena popolno izvedena, dočim so druge le bolj postranske. K idejam

MAVRI IGRAJO ŠAH.

prištevamo odvrnitev (naloga 91.), vezanje (naloga 92.) in zapostavitev (naloga 93.). Naloga brez posebno izražene ideje (Variantenkomplex) je pa 94. Posebnega razlaganja za posamezne današnje naloge ni treba, ker rešitev sama pokaže idejo. Da ti je mogoče eno in isto idejo na več načinov obdelati, je gotovo; čim lepšo obliko-obleko ji daš, toliko boljši komponist si. Vestis facit monachum — velja tukaj.

Število vseh idej je veliko; zato jih ni mogoče spraviti v mal okvir. Dala bi se napisati velika knjiga (primerjaj P. Berger v »D. Schachzeitung«, Eine Geschichte der Ideen),

Ker pa še ni izšla, naj zadostujejo našim šaholjubom navedeni podatki.

Partija 59. igrana v Petrogradu 1896.

Beli: Pillsburg.

Črni Lasker.

odklonjeni gambit dame.

1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Sg8—f6
4. Sg1—f3	c7—c5
5. Lc1—g5	c5×d4
6. Dd1×d4	Sb8—c6
7. Dd4—h4	Lf8—e7

8. 0-0-0? Dd8-a5
 9. e2-e3 Lc8-d7
 10. Kc1-b1 h7-h6
 11. c4xd5 e6xd5
 12. Sf3-d4 0-0!!
 13. Lg5xf6 Le7xf6
 14. Dh4-h5 Sc6xd4!
 15. e3xd4 Ld7-e6
 16. f2-f4 Ta8-c8
 17. f4-f5 Tc8xc3!!
 18. f5xe6 Tc3-a3?!
 19. e6xf7 Tf8xf7
 20. b2xa3 Da5-b6
 21. Lf1-b5 a Db6xb5
 22. Kb1-a1 Tf7-c7
 23. Td1-d2 Tc7-c4
 24. Th1-d1 Tc4-c3
 25. Dh5-f5 Db5-c4
 26. Ka1-b2 b Tc3xa3!!!
 27. Df5-e6+ Kg8-K7
 28. Kb2xa3 Dc4-c3+

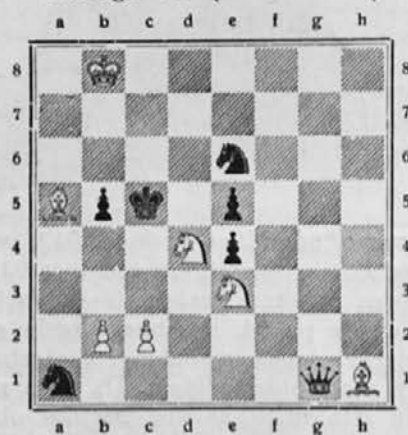
29. Ka3-a4 b7-b5+!
 30. Ka4xb5 Dc3-c4+
 in beli se uda, ker sledi 31. Kb5-a5
 Lf6-d8+ 32. De6-b6 Ld8+b6+.

Opazke. a Beli bi rad odvrnil črno damo od točke d4. To bi se dalo doseči, ako bi beli igral mesto Lf1-b5 Kb1-c2, črni bi igral Tf7-c7+ in sledilo bi 22. Kc2-d2 Db6xd4+; 23 Kd2-e1! Dd4-e3+ 24. Lf1-e2 in beli stoje dobro. b Ka1-b1 je bila prava poteza. Posledice Ka1-b2 se pokažejo v lepi matni kombinaciji. Cela partija je jako živahna.

Rešitev nalog v štev. 4-5.

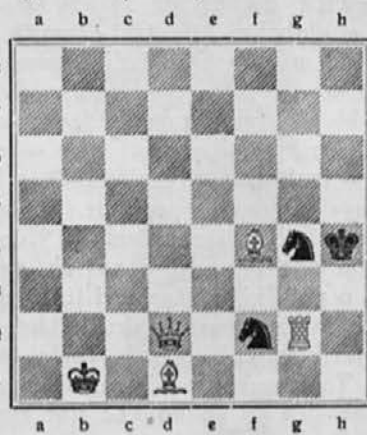
- Naloga 87. 1. Td1-h1! Lb5-d7e8.
 2. Dg6-b1! L-b5! 3. Db1-g1+ drugo lahko.
 Naloga 88. 1. Tg6-g3 2. D+.
 Naloga 89. 1. Lb8-e5 2. D, S, p+.
 Naloga 90. 1. e2-e4 f4xe3 en pass
 (ali drugače), 2. d2xe3+, La4+.

Naloga 91. (Fr. Schrüfer.)

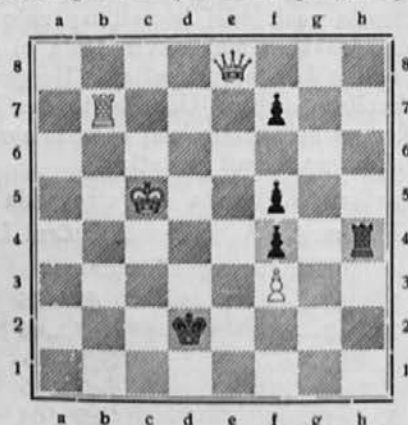
Mat v 3. potezi.

Naloga 92. (C. Bayer in I. Plachutta.)

Mat v 2. potezi.

Naloga 93. (A. Uršič [original].)

Mat v 3. potezi.

Naloga 94. (C. H. Coster.)

Mat v 2. potezi.

LUKA VILHAR

urar, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo veliko in bogato zalogo

priložnostnih daril

kot ure, verižice, uhane, zapestnice itd. po najnižjih cenah.

Za solidno in točno posrežbo se jamči.

I. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa c. 3.

Klobuki, čepice, perilo, kravate, palice, dežniki, galoše, toaletne potrebščine itd. Vsi predmeti za telovadbo, turistiko in drug šport.

Knjigoveznica

„Kat. tisk. društva“

v Ljubljani

se priporoča :

v izvršitev vsakovrstnih knjigoveških del.

Knjižnicam zvraten popust. Solidno delo, zmerno cena.

Kupujte edino

„Sava“-kremo

(čistilo).

Dobiva se povsod.

Fr. P. Zajec, izprašani Ljubljana, Stari trg 9

priporoča svojo dobro urejeni optični zavod kakor tudi različne vrste naočnikov, ščipalcev, toplomerov, daljnogledov itd. Popravila očal, ščipalcev itd. izvršuje dobro in cenol

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev in trgovec glasbil

Ljubljana, Poljanska c. 13.

Velika zaloga prvovrstnih glasovirjev, planin, harmonijev, gosli, tamburic, kitar, citer in vsega glasbenega orodja. Najboljše strune (Wachold in druge). Zavod za uglaševanje ter popravila vseh glasbil. Jamčim pismeno 10 let. Posojevalnica glasovirjev in harmonijev po najnižjih cenah. — Dobro blago se samo kvall.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Koncesionirano podjetje za električne naprave, napeljave električne luči in prenos moči, telefonske, brzojavne in signalne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Dieselovih motorjev. V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni instalacijski material, mazilna olja in masti, sesalke, lestenci za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potrebščine.

Popravila vsakovrstnih strojev.

Proračuni na zahtevo zastoj.
Moderna mehanična delavnica.

VOJNOVIĆ & CIE, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

K. A. KREGAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta 23

Trgovina z usnjem
na debelo in drobno

Bogata zaloga raznovrstnega
usnja in črevljarских potrebščin

Glavna zaloga
Sava-kreme
v korist obmejnim Slovincem!

Trgovina oljnatih barv, fir-
nežev in lakov ter vseh v to
stroko spadajočih
predmetov

Brata Eberl
silkarja napisov, pleskarska mojstra
Miklošičeva cesta št. 4

nasproti „Uniona“

Priporoča se preč. duhovščini
in p. n. občinstvu
v vsakem oziru
kot priznana solidna tvrdka

Priporočljiva domača tvrdka!

Podpisani izjavljam v imenu stavb-
nega odbora za zidanje nove cerkve
v Šmihelu pri Žužemberku, da je gosp.

Rajko Sušnik
umetni steklar v Šiški

napravil v imenovani cerkvi enajst
novih oken, krasno in umetno v got-
skem slogu, v splošno zadovoljnost in
po zmerni ceni ter je zato v svoji
stroki vreden najboljšega priporočila.

V Šmihelu, 12. avgusta 1909.

Za stavbni odbor:
Frančišek Gabršek,
župni upravitelj.

Prodajalna Katol. tisk. društva (H. Ničman) v Ljubljani

priporoča svojo bogato zalogo

: šolskih :
in pisarniških
potrebščin

kakor: raznovrstni papir, zvezke, no-
teze, razne zapisnike, kopirne knjige,
šolske in pisarniške mape, radirke,
pisala, črnilo, gumi, tintnike, ravnila,
trikote, šestila, barve, čopiče, razno-
vrstne razglednice in devocijalije.